

Sektör Ve Meslek Yüksekokulu Beklentilerine Bir Örnek: Başkent Üniversitesi Kazan Meslek Yüksekokulu'nda Açılması Hedeflenen Programlara İlişkin Bir Çalışma

Dr. Şükran ÖKTEM,
Başkent Üniversitesi Kazan MYO
sukran@baskent.edu.tr

Prof. Dr. Feride İ. ŞAHİN
Başkent Üniversitesi Kazan MYO
fsahin@baskent.edu.tr

ÖZET

Ülkemizde üniversite eğitimi ile mesleki eğitimin önemi kıyaslandığında, bu güne dek mesleki eğitimin daha geri planlarda kaldığı bilinen bir gerçektir. Bu gerçekten hareketle ve Avrupa Birliği'ne uyum süreci kapsamında, üniversitelerimizin mesleki eğitim konusunda gittikçe artan bir duyarlılık gösterdiği, mesleki eğitimi nitel ve nicel anlamda geliştirme yönünde çaba harcadığı gözlemlenmektedir. Bu çabalardan en dikkat çekici olanı ise; sektör-üniversite işbirliğidir.

Sektör ile üniversitenin işbirliği değerlendirildiğinde, Başkent Üniversitesi Kazan Meslek Yüksekokulu Programları ile ilgili olarak, üniversitemizin Kazan'daki iş dünyası, yerel yönetim, mülki idare ve Kazan halkı'nın ortaklaşa çalışmaları örnek olarak verilebilir. Bu çalışmada, Kazan Meslek Yüksekokulu'nda açılması planlanan yeni programların hazırlık sürecinin paylaşılması hedeflenmiştir. Anahtar Sözcükler: Sektörel beklentiler, Kazan MYO, sektör- üniversite işbirliği.

ABSTRACT

In our country, when the importance of college education is compared to vocational education, it is a fact that vocational education has been postponed in recent years. Based on this fact and the scope of European Union harmonization process, universities are in an effort to improve qualitative and quantitative properties of vocational education. Among these attempts, the most remarkable one has been the industry-university cooperation.

In terms of programs, cooperation between our university and business, local government and civil administration in Kazan is an example. In this study, we aimed to share the preparatory process targeting the new programs in Vocational Higher School of Kazan.

Key Words: Industrial expectations, Vocational Higher School of Kazan, industry-university cooperation.

GİRİŞ

Günümüzde, mesleki eğitimde üniversite- sektör işbirliği, teknolojik değişikliklerin gösterdiği hız nedeniyle gittikçe artan bir öneme sahiptir. Bu nedenle ülkemizde, ister üniversite çatısı altında, ister orta öğretim kapsamında olsun, mesleki eğitimin geliştirilmesi konusunda gösterilen çabalar çok geniş bir alanda ele alınmaktadır. Bu gerçekten hareketle ve Avrupa Birliği'ne uyum süreci kapsamında, gerek orta öğretim kurumlarının gerekse üniversitelerin, geliştirilen projeler bazında mesleki eğitimde nitelik ve niceliği artırıcı yönde çalışmalar yaptığı gözlemlenmektedir. Bu çabalardan en dikkat çekici olan ise; sektör-üniversite işbirliğidir. Ancak, bu konuda yalnızca özel sektör değerlendirilmemeli, mevzuatın oluşmasında söz sahibi olan, bir başka deyişle karar mercii konumundaki ilgili kamu sektörü de dikkate alınmalıdır.

Üniversite- sektör işbirliğinin temelinde, ortaöğretim kurumlarından başlayan mesleki eğitimin niteliği ilk adımı oluşturur ve sektörün gereksinim duyduğu işgücü profili ortaöğretim kurumlarında şekillenir. Üniversitede ise ara insan gücü yetiştiren meslek yüksekokulları aracılığı ile daha bilinçli bir temele oturur. Dolayısıyla meslek yüksekokullarının sektörle ilişkilerinde öğrencilerinin ortaöğretimde aldıkları meslek eğitimi önemli bir rol oynamakta, daha da önemlisi meslek eğitiminin ötesinde, hayata bakış açısı, çevresiyle olan iletişim ve etkileşimi önem kazanmaktadır.

Üniversite eğitiminde verilen teorik ipuçları, büyük ölçüde uygulama olanağı sağlanarak öğrencilerle sektörün bütünleşmesini ve sonuçta meslek ile uyumlu istihdamı gerçekleştirir. Ayrıca sektör ihtiyaçlarının ne olduğu ve işgücü niteliğinin belirlenmesinde, üniversitenin lokomotif özelliği unutulmamalıdır. Bu nedenle sektörden gelen istekler ayrıntılı bir şekilde gözden geçirilmeli, değerlendirilmeli ve "Bölge- İl İşgücü Piyasası İhtiyaç Analizi Raporu" hazırlanarak sektörün ihtiyaçlarına cevap verilmelidir.

1. MESLEK YÜKSEKOKULLARI

1.1. Türkiye'de Meslek Yüksekokulu Eğitimi

Meslek yüksekokullarının kuruluş amacı, mesleki eğitim kalitesinin yükseltilmesidir (İçli, 2007), (Şahin ve Fındık, 2008). Türkiye'de bugünkü meslek yüksekokullarının temelinde, 1953 yılında başlayan tekniker eğitimi bulunmaktadır. Tekniker eğitimine 1967 yılında, yüksek tekniker eğitimine ise 1972 yılında son verilmiştir.

1975 yılında, YAY-KUR bünyesinde 45 yüksekokul açılarak mesleki eğitime hız verilmiştir. 1982 yılında ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda "meslek yüksekokulları" olarak tanımlanmış ve üniversitelere bağlanmıştır. "Meslek Yüksekokulu: Belirli mesleklere yönelik ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan dört yarıyillik eğitim-öğretim sürdüren bir yükseköğretim kurumudur" (www.yok.gov.tr). Meslek yüksekokullarının teknik programlarından mezun öğrencilere "tekniker", sosyal programlarından mezun olanlara ise "meslek elemanı" unvanı verilmektedir (Köktürk vd., 2005).

1.2. Meslek Yüksekokullarında Eğitim Niteliğinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler

Meslek Yüksekokullarında eğitim niteliğinin geliştirilme gerekliliği, dinamik bir yaşamda hızlı teknolojik gelişmelerin yanı sıra, yapılan araştırmaların ortaya koyduğu, sektördeki beklentilerdir. Acar ve Tuğay'ın yaptığı bir araştırma (2007), Meslek Yüksekokullarının sektörle olan ilişkisinin zayıf olduğunu, ancak işbirliğini geliştirmeye istekli olduklarını ortaya koymuştur. Bu sonuç bir başka araştırmada da ortaya çıkmıştır (İçli, 2007). İçli'nin araştırma sonuçları; sektörün, Meslek Yüksekokulu mezunu işgörenin mesleki anlamda yetersiz olduğunu, ayrıca öğretim elemanlarının değişen teknolojiye uyum sağlayabilmek ve kendilerini yenilemek için kaynakların artırılması gerektiği konusuna dikkat çekmektedir. Araştırma sonuçları ve sektörle olan ilişkilerinde özellikle uygulama konusunda Meslek Yüksekokullarının yaşadıkları sıkıntılar, bu konuda çeşitli projelerin geliştirilmesini gerekli kılmıştır.

Mesleki eğitimin geliştirilmesinin amaçlandığı projelerde öncelikle meslek yüksekokullarında uygulamalı ders saatlerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır (Bayer, 1998). Bu çalışmalardan olan, YÖK/Dünya Bankası Endüstriyel Eğitim Projeleri gerek uygulamalı ders saatlerinin artırılması gerekse mesleki donanım açısından oldukça geniş kapsamlı olarak uygulanmıştır. Bu proje kapsamında ayrıca öğretim elemanları da yurt dışına gönderilerek mesleki yeterlilikleri artırılmıştır (Varol ve Varol, 2001). Mesleki eğitimin geliştirilmesi için yapılan çalışmalardan bir diğeri de Mesleki ve Teknik Eğitim Bölgeleri (METEB) Projesidir, projenin temelinde meslek liselerinden Meslek Yüksekokullarına sınavsız

geçiş uygulaması, dolayısıyla mesleki eğitimin alt yapısından gelen öğrencilerin, meslek yüksekokullarında verilen ara insan gücü eğitimi ile mesleki niteliklerinin artırılması amaçlanmıştır (Koşan, 2003). Bu amacın gerçekleşmesine katkıda bulunan, Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde ön plana çıkan, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına dahil olan, "hayat boyu öğrenme programı" faaliyetleri kapsamında bulunan Leonardo da Vinci, ve Erasmus programlarıdır. Bu projeler gerek öğrenci, gerekse öğretim elemanı gelişimine, teknolojik gelişimin gerekleri ile uyumlu donanımına olanak sağlamaktadır (www.ua.gov.tr). Mesleki eğitimin geliştirilmesi için hazırlanan ve Meslek Yüksekokullarının, programlarında bu proje kapsamında güncellemeler yapması önerilen İnsan Kaynaklarının Mesleki Eğitim Yoluyla Geliştirilmesi Projesi (İKMEP), "işgücü piyasası ile meslek yüksekokulları ve mesleki teknik ortaöğretim kurumları arasında istihdam amaçlı birlikteliğin sağlanarak hayat boyu öğrenme perspektifinde, mesleki eğitimin modernizasyonu ve kalitesinin artırılması yoluyla insan kaynakları gelişiminin teşvik edilmesini amaçlayan 2 yıllık bir projedir" (<http://ikmep.yok.gov.tr/>). Bütün bu çalışmalar ve çeşitli projeler, zamanla niteliği ve istihdam oranını arttıracak, daha da önemlisi Türkiye'nin dış ticaretine ivme kazandıracak ve rekabette önemli rol oynayacak işgörenlerin yetişmesini, özellikle de uzun vadede dış ödemeler dengesine katkı sağlayacak işletmelerde çalışacakları öngörülmektedir. Bu durumda, Meslek Yüksekokulları programlarının seçimi, öğretim kadrosunun niteliği ve teknolojik gelişmelere açık olması çok önemli bir hale gelmektedir. Program seçiminde, genellikle yöresel ihtiyaçlar ve programın uzun vadede yöreye ve ülke ekonomisine katkısının ne olacağı dikkate alınmaktadır (Finch, 1998). Özellikle sektörden gelen isteklerin dikkate alınması niteliği ve istihdamı arttıran bir unsur olarak işlerlik kazanacaktır.

2. MESLEK YÜKSEKOKULLARI PROGRAM AÇILMASINA İLİŞKİN UYGULAMA ÖRNEĞİ

2.1. Kazan Meslek Yüksekokulu'nda Bulunan Mevcut Programlar

Başkent Üniversitesi Kazan Meslek Yüksekokulu, 2007 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan bu yana İşletme Yönetimi, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Programları ile eğitimi sürdürmektedir. İlk mezunlarını 2009-2010 eğitim öğretim yılında vermiştir. Nitelikli ve bilinçli meslek elemanları yetiştirmeyi amaçlayan Kazan Meslek Yüksekokulu, iş başında eğitim ilkesine bağlı olarak 50 iş gününden oluşan zorunlu yaz stajı uygulaması ve en az bir yabancı dile egemen öğrencilerin yetiştirilmesi amacıyla, çağdaş bir anlayışla hazırlanan eğitim ve öğretim programları uygulamaktadır. Eğitim programları, *Bologna Süreci* kapsamındadır. Başkent Üniversitesi'nin *Erasmus Belgesi'ne* sahip olması nedeniyle, Kazan Meslek Yüksekokulu *Leonardo da Vinci Programı* üyesidir.

Eğitim dili Türkçe'dir. Bir yıl süreli yoğun İngilizce programı (İngilizce Hazırlık) isteğe bağlıdır. Ön lisans eğitimi süresince programlarda, akademik ve mesleki amaçlı İngilizce eğitimi yer almaktadır. Mezun olan öğrenciler, dikey geçiş sınavı (DGS) sonucuna göre vakıf ve kamu üniversitelerinde lisans eğitimlerine devam edebilmektedirler.

2.2. Başkent Üniversitesi Kazan Meslek Yüksekokulu Yeni Program Önerileri

Kazan İlçesi'nde bulunan "Kazan Yüksek Öğretim Kurumları Yapma Yaşatma ve Geliştirme Derneği" nin, ilçenin işgücü piyasası ihtiyaçlarına yönelik yaptığı araştırmalardan elde edilen sonuçlardan yola çıkarak, Yüksekokulumuz tarafından "Bölge-İl İşgücü Piyasası İhtiyaç Analizi Raporu" hazırlanmıştır. Bu raporun sonuçlarına göre; var olan üç programa üç yeni program eklenmesi uygun bulunmuştur. Halen devam eden, İşletme Yönetimi, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı programlarıdır. Yeni program önerisi Kazan İlçesi'nin sektörel yapısı dikkate alınarak; Dış Ticaret, Lojistik, Mekatronik Programları öngörülmüştür.

2.3. Kazan İlçesi'ne İlişkin Genel Bilgiler

Kazan Yüksek Öğretim Kurumları Yapma Yaşatma ve Geliştirme Derneği'nce hazırlanan rapora göre, açılması talep edilen programlara ilişkin analizler aşağıdaki bilgileri içermektedir; Kazan, hızla göç alan genç bir nüfusa sahiptir, ilçe iş ve işçi imkânları konusunda oldukça hareketli ve yeterli bir potansiyele sahiptir. İlçede aynı zamanda çevre ilçelere de hizmet veren bir hastane, dört sağlık ocağı ve bir özel hastane bulunmaktadır. Ankara Kazan arasında, İstanbul yolu boyunca gıda, çelik konstrüksiyon, inşaat malzemeleri, kargo şirketleri gibi değişik sektörlerde ait işletmeler hizmet vermektedir. Ayrıca, TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayi ile Türkiye'nin en büyük lojistik üssü de Kazan'da faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Kazan İlçesi;

- Emniyet ve asayiş yönünden güvenlidir,
- Genç ve dinamik bir nüfusa sahiptir,
- Kazan ve çevresinde yükseköğrenim çağında nüfus fazladır,
- Birçok temel alanda ortaöğretim kurumu bulunmaktadır,
- Bina ve arazi açısından yeterince geniş alanlara sahiptir,
- Göç almaktadır,
- Ankara Lojistik Üssü'nün ve TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayinin varlığı nedeniyle ilçede nitelikli, eğitilmiş ara insan gücüne ihtiyaç duyulacak ve istihdamı artırıcı etkiye bulunacaktır.
- Ankara'ya çok yakın olması nedeniyle ulaşım ile ilgili bir problemi yoktur. Büyükşehir Belediye Otobüsleri, özel halk otobüsleri ve şehir içi dolmuş seferleri yeterince bulunmaktadır.
- Yaşamsal ihtiyaçların karşılanmasında hiçbir zorluk bulunmamaktadır.
- İlçe'deki sanayi kuruluşları, yalnızca istihdama değil, aynı zamanda eğitime de katkıda bulunacaklardır.
- Müstakil kütüphane, spor salonu, kültür merkezi, yüzme havuzu, bocce sahası, tenis kortu, halı sahalar gibi sosyal ve kültürel imkânlar bulunmaktadır.
- Yurt imkânları ve ihtiyaç halinde burs sağlayacak hayırseverlerin varlığı da talep artırıcı bir unsurdur.
- Bölge milletvekilleri, Büyükşehir Belediye'si ve ilçe yerel yönetimince eğitim ve kültürel faaliyetlere yoğun bir destek bulunmaktadır.
- Kazan halkı sürekli değişim ve gelişime açık olup, engin bir hoşgörüyü sahiptir.
- Kazan'da bulunan okul sayısı Türkiye ortalamasının çok üstündedir, bu da halkın eğitim-öğretime önem verdiğini göstermektedir.
- Her türlü hizmeti sunabilecek kapasiteye sahip teknolojik alt yapının yanı sıra, yeni programların gerek duyacağı atölye, laboratuvar, makine ve diğer donanım için, gerek yerel yönetim, gerekse Kazan halkı gönüllü olarak kaynak yaratabilecek potansiyele sahip olduklarını çeşitli vesileler ile belirtmişlerdir.
- Kazan Yüksek Öğretim Kurumları Yapma Yaşatma ve Geliştirme Derneği'nin araştırma sonuçlarına göre önerilen programlar, sektörel geçerliğe sahip, yörede istihdam yaratma potansiyeli olan programlardır, özellikle de sanayi ve ticaret bölgelerine olan yakınlığı bu öngörüyü güçlendirmektedir.
- Kazan İlçesi'nin sanayi ve ticaret alanlarına yakınlığı, Lojistik Üssü'nün bulunması, TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayinin varlığı, eğitimin de niteliğini arttıracak bir özelliktir. Yüksekokulumuz nitelikli ara insan gücü yetiştirdiği için, uygulama yapılabilecek işletmelerin varlığı büyük bir önem taşımaktadır. Özellikle de, Meslek Yüksekokullarında Trimester Sistemine geçildiğinde çok daha büyük bir önem arzedecektir. Bu özellik aynı zamanda öğrenci kaynağının devamlılığı anlamına da gelmektedir.

2.4. Kazan Bölgesinde Ekonomik Yapıya İlişkin Bilgiler

2.4.1. Lojistik ve Dış Ticaret

Ülke olarak 1980'lerin ilk yarısında başlayan dünyaya açılma çabamız, bugün ekonomik gelişme yarışında başarılı olmak ve dünya ekonomisi ile bütünleşmek yolunda ilerlemektedir. Günümüzde, yoğun rekabet sonucu ekonomik ilişkiler ulusal sınırlarımızı aşmış ve buna paralel olarak birçok işletmemiz çok uluslu, çok ürünlü ve çok sektörlü karmaşık bir yapıya sahip olmuşlardır (www.gelisim.edu.tr), (www.mersin.edu.tr). Bu durum ise bir hizmet sektörü olan lojistik sektörünün hızla büyümesine neden olmuştur. 1999 yılına gelindiğinde, ülkemiz lojistik sektörü çok büyümüş ve dünyada yaklaşık kırk ve daha fazla ülkeyle işbirliği yapar duruma gelmiştir. Öte yandan Avrupa Birliği'nin lojistik sektörü ve ilişkili sektörlerle ilgili getirdiği normlar ve direktifler, ülkemizde eğitilmiş insana olan ihtiyacı hızla arttırmış ve sektör bu ihtiyacı karşılamak amacıyla, Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) öncülüğünde İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne ulaştırma ve lojistik konusunda lisans eğitimi verecek bir Yüksekokul kurulması talebinde bulunmuştur. Bölümün amacı "ulaştırma ve lojistik sektörüne,

ülkenin ulusal ve uluslararası ilişkilerinde etkin rol alabilecek nitelikte, bilgili, yetenekli ve görgülü yönetici adayları yetiştirmektedir" (www.ulyo.istanbul.edu.tr).

Benzeri bir durum Ankara ve civarında gerçekleşmiştir. Kazan ilçesinde kurulan Ankara Lojistik Üssü ve ulaştırma sektöründe bulunan firmaların bürolarını üsse taşımaya başlamaları ile, nitelikli ara insan gücü yetiştirecek, lojistik ve dış ticaret programlarına ihtiyaç duyulmuştur. Lojistik Üssü ise her iki program öğrencileri için uygulama, staj ve istihdam imkânları sağlayacaktır. Kazan İlçe'nin hızlı büyümesi, nüfusun her geçen gün artması, yükseköğretim düzeyindeki nüfusun fazla olması hem Kazan için hem de civar ilçelerde bulunan genç nüfusun fazla olması, nitelikli ara insan gücü yetiştirilmesini sağlayacaktır. Dolayısıyla bölüm hem Kazan'ın hem de bölgenin ihtiyacını karşılayacak nitelikte olup, açılmasının bir zorunluluk haline geldiği öngörülmektedir.

Ankara Lojistik üssü 198.000 m2 kapalı 191.000 m2 açık olmak üzere toplam 389.000 m2 büyüklüğünde bir alanda konumlanmıştır. 400 den fazla şirketin faaliyet göstereceği Lojistik üssünde, çalışan sayısının yaklaşık 4.000 kişi ve araç trafiğinin günlük 2.500 tır-kamyon olacağı öngörülmüştür.

Yatırım Maliyeti

1. Etap 100.000.000 \$ (gerçekleşmiştir).

2. Etap 100.000.000 \$ projesi hazır 2011 yılında faaliyete geçirilmesi planlanmıştır.

Ankara'nın Batıya ve Avrupa'ya açılan kapısı Kazan ilçesinde öngörülen proje 2 blok halinde giriş ve çıkışları birbirinden bağımsız ve ayrı olarak projelendirilmiş yurtiçi ve yurtdışı lojistik şirketleri gümrük müşavirleri ofis binaları gümrük idaresi (Ankara Tır Gümrük Müdürlüğü, Muhafaza Müdürlüğü, Merkez Laboratuvar Müdürlüğü, Saymanlık) antrepolar, depolar, tır parkı, akaryakıt istasyonu, yetkili tamir ve bakım üniteleri, PTT, banka, market, otel, restoran, dinlenme yerleri, yeşil alan vb sosyal tesislerin yanı sıra Ankara Sanayi Odası, Ankara Ticaret Odası, Türk Standartları Enstitüsü ve çeşitli kurum temsilcilikleri destek birimler olarak Lojistik üssünde yerini almıştır.

*** Bölgede Bulunan Ankara Lojistik Üssü Yönetim Kurulu Tarafından Verilen Rapora Göre; Kazan Bölgesinde Sektör Olarak İhtiyaç Duyulan Akademik Eğitimde;**

- Uluslararası lojistik mevzuatı ve işlemleri
- Tedarik zincir yönetimi, depolama, dağıtım
- Dış ticaret
- Gümrük Mevzuatı
- Taşımacılık ve sigorta hukuku
- İngilizce, Rusça, Arapça vb. dillerden birinin veya birkaçının bilinmesi
- Bilişim teknolojilerinin çok iyi kullanılması öngörülmektedir.

Ayrıca ihtiyaç duyulan lojistik alt yapısının tüm fonksiyonlarını bir arada bulunduran Ankara Lojistik Üssünün global rekabette önemli bir aktör olarak yer alabilmesinin lojistik alt yapısının tamamlanmasına bağlı olarak gelişeceği bilinen bir gerçektir. Fonksiyonel olarak gerçekleştirilen lojistik yatırımlarına paralel olarak lojistik sektöründe çalışacak nitelikli personel ihtiyacı da lojistik altyapısının tamamlanmasında önemli bir kriter olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'nin tarihi ipek yolu üzerindeki jeolojik konumu sayesinde doğu ile batı arasında bir çıkış ve varış, aynı zamanda transit geçiş noktası ve Avrasya ülkelerine malların giriş ve çıkışında merkezi bir konumda olması lojistik ve dış ticaret sektöründe istihdam edilecek personelde aranan yetkinliklerin de şekillenmesi açısından belirleyici olmuştur.

Üretim sektörünün stok maliyetlerini minimize etme arayışları, satın alma süreçlerinin hızlandırılması, geleceğin lojistikçilerini daha iyi eğitecek ve onları hazırlayacak daha özellikli ve analitik bir programa duyulan ihtiyacı arttırmıştır. Tedarik zinciri yönetimi verimliliğe odaklandıkça lojistik eğitime duyulan ihtiyaç da bir o kadar önemli hale gelmektedir. Lojistik sektöründe, ihtiyaçlara bağlı olarak yatırımlar arttıkça profesyonel eğitim ve nitelikli ara insan gücü istihdamı önemli hale gelmektedir. Günümüzde konuya işveren penceresinden bakılacak olunursa, lojistik gibi dinamik alanlarda öğrenmenin devamlı bir süreç olduğu bilinciyle hareket edilmesi gerektiğine inanan yatırımcıların sayısında ciddi bir artış olduğu gözlenmektedir. Özellikle de, global rekabet boyutunda başarının doğru yapılan lojistik yatırımların yanı sıra ihtiyaca göre belirlenen eğitimle şekillenen, nitelikli ara insan gücünün istihdamı ile sağlanacağı açıkça bilinen bir gerçektir.

Ankara lojistik üssü içinde yer alan yapılar sektörün ihtiyaçları ve uluslararası kriterler göz önüne alınarak projelendirilmiş ve yapılmıştır. Destek birimlerinin seçiminde de aynı kriterler dikkate alınmıştır. Böylece raporda, Ankara Lojistik Üssü'nün, Kazan'daki akademik yapılanmada laboratuvar görevini üstleneceği de belirtilmektedir.

2.4.2. Mekatronik

Mekatronik, teknolojik ürün ve tasarımda makine, elektrik-elektronik ve bilgisayar mühendisliklerinin kaynaşmasını ifade eden disiplinlerarası bir mühendislik felsefesidir. 1969 yılında Japonya'dan yola çıkmış, kısa zamanda bütün dünyada çok önemli bir yer edinmiş olan mekatronik, mühendislik tasarımı ve eğitimini derinden etkilemiştir. Üretimde mekatronik tasarım ilkelerine yer veren ülkeler, teknolojiye son otuz yılda önemli yenilik ve başarılarla imza atmışlardır. Mekatroniğin tasarım ve üretimdeki bu kritik rolünün görülmesi üzerine, bugün gelişmiş ülkelerde mekatronik eğitime devlet-üniversite-endüstri işbirliği içerisinde, giderek daha fazla ağırlık verilmektedir. Türkiye'de, gecikmeli de olsa giderek yaygınlık kazanan mekatroniğin, Türk meslekî ve teknik eğitim sistemine yeni bir anlayış getirmesi beklenmektedir (www.bahcesehir.edu.tr), (www.deu.edu.tr).

Akıllı makineler tasarlamak üzere, tasarım ile süreç ve ürün imalatında, makina mühendisliğinin, elektronik ve bilgisayar ile sıkı kaynaşması olarak da ifade edilebilen mekatroniğin kapsamı, mekanik tasarım ve analiz, robotik sistemler, görüntü işleme, kontrol mühendisliği, yapay sinir ağları ve yapay zeka ile sanal gerçeklik olarak sıralanabilir.

15 Mayıs 1984 tarihinde kurulan TUSAŞ, bugün Türkiye'de uçak, helikopter, insansız hava araçları (İHA) ve uydu gibi hava-uzay platformlarının tasarımı, geliştirilmesi, imalatı, entegrasyonu, modernizasyonu ve satış sonrası hizmetleri alanlarında bir teknoloji merkezi konumundadır. Ve TUSAŞ faaliyetlerini Akıncı-Kazan-Ankara'da bulunan 5,000 dönüm alanda yaklaşık 200,000 metrekare kapalı alandan oluşan yüksek teknoloji ürünü makine ve teçhizatla donatılmış modern tesislerinde yürütmektedir. Ayrıca, savunma-havacılık kabiliyet tabanını geliştirmek, üniversite ve belirli alanlara odaklanmış küçük-orta ölçekli teknolojik şirketler ile ortak sinerji yaratmak üzere mühendislik esaslı faaliyetlerin önemli bir bölümü ODTÜ-Teknopark alanında yürütülmektedir. TUSAŞ kalite sistemi dünyaca kabul görmüş NATO AQAP-2110, ISO-9001:2000 ve AS EN 9100 standartlarını karşılamaktadır. TUSAŞ'ta 1200'ü mühendis olmak üzere toplam 3000 kaliteli ve deneyimli personel çalışmaktadır. Dolayısıyla Üniversite- sektör işbirliği anlamında, Mekatronik Programına ilişkin edinilen bilgiler, bu program için lokomotif kuruluşun TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayi olduğu, ilaveten Ankara- Kazan arasında, İstanbul yolu üzerinde bir çok fabrikanın olduğu, Mekatronik olarak adlandırılan ve ülkemizdeki eğitimi hayli yeni olan programa ve bu programın yetiştireceği nitelikli ara insan gücüne ihtiyaç duyulacağı aşikardır.

2.5. İlçedeki Orta Öğretim Kurumlarının Üniversite Başarısı

- Mustafa Hakan Güvençer Anadolu Lisesi (%71.44)
- Kazan Çok Programlı Lisesi (%75.47)
- Efes Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi (%61.53)
- Fuat Erkmén İmam Hatip Lisesi (%61.90)
- Hv.Org. İbrahim Fırtına Lisesi (%36.89)
- Gülnaz- İbrahim Güngör Tara K.M.L. (Yeni Açıldı)
- **Genel Başarı Oranı %61.77**

3. Kazan Meslek Yüksekokul'unda Açılması Düşünülen Programlar İle İlgili Öneriler

Kazan Sanayici ve İşadamları Derneği 21.06.2010 tarih ve 2010/178 sayılı yazı ile ilçede açılması düşünülen programlar ile üye firmalar arasında bir anket çalışması yaparak, ihtiyaç duyulan programları belirlemiştir. Anket sonuçları ile önerilen programlar aşağıdaki gibidir;

- Mekatronik,
- Metal İşleme,
- CNC Operatörlüğü,
- Kaynakçılık,
- Torna Tesviye Freze,
- Metal Boyacılık,

- Otomasyon Hidrolik- Pnömatik,
- Sıhhi Tesisat Teknikerliği,
- Ahşap İşleri,
- Otomotiv Teknolojisi,
- Bs. Grafik Tasarım,
- Büro Yönetimi ve Sekreterlik,
- Endüstriyel Elektrik Elektronik,
- İnşaat,
- Metalurji ve Malzeme,
- Dış Ticaret ve Lojistik.

Kazan Yüksek Öğretim Kurumları Yapma Yaşatma ve Geliştirme Derneği'nden alınan, Kazan halkına internet ortamında yapılan anket sonuçlarına göre ilk üç program şunlardır (Toplam 336 kişi) (13.12.2010 itibariyle);

- Mekatronik (%12),
- Ulaştırma ve Lojistik (%10),
- Gümrük İşletme Dış Ticaret (%7).

SONUÇ

İşletmelerin ihtiyaç duyduğu, tekniker ve meslek elemanı unvanıyla anılan, “ara insan gücü” yetiştirmek amacıyla kurulan Meslek Yüksekokulları, günümüzde işlevini bir adım daha ileriye taşıyarak, “nitelikli ara insan gücü” yetiştirmeyi hedeflemektedirler. Meslek Yüksekokullarının kuruluşundan bu yana karşılaşılan sorunların temelinde endüstri-okul işbirliğinde eksiklikler olmasıdır. İş dünyasının ihtiyaç duyduğu işgücü niteliği, hangi alanlarda yetişmiş işgücüne ihtiyaç duyulduğu ön plana çıkmaktadır. Özellikle yeni program açma ya da programların kapatılmasına ilişkin karar alınırken, Meslek Yüksekokulu'nun bulunduğu iş çevresinin ihtiyaçları araştırılmalı ve önerileri dikkate alınmalıdır. Dolayısıyla ekip çalışması gerekmektedir. Bu kapsamda, Başkent Üniversitesi Kazan Meslek Yüksekokulu'nun yeni programlarının açılmasında bir ekip çalışması gerçekleştirilerek; Kazan'daki iş dünyası- yerel yönetim-mülki idare ve Kazan halkı ile ortaklaşa çalışarak, Kazan ve çevresinde ihtiyaç duyulan, Dış Ticaret, Lojistik ve Mekatronik programlarında “nitelikli ara insan gücü” yetiştirmek üzere üç yeni program önerisi hazırlanmıştır.

Üniversiteler, dinamik bir yapıya sahip olmaları nedeniyle daima kendilerini ve çevrelerini geliştirme görevini yerine getirme çabası gösterirler. Bu görevin bilincinde olan Başkent Üniversitesi Kazan Meslek Yüksekokulu yeni program önerilerinin hazırlanmasında ekip çalışması yaparken yerel yönetim ve bölgenin gereksinimlerini dikkate alarak planlamasını gerçekleştirmiştir. Üniversitemiz, akademik deneyimi olan eğitim öğretim kadrosu ve gelişmiş teknik donanımı ile “bireyler çağıın gereklerine uygun olarak eğitilir” bilincine uyacak biçimde gelişimini sürdürmektedir.

KAYNAKLAR

ACAR, D., ve TUĞAY, O. (2007). Üniversite Sanayi İşbirliği Bağlamında Meslek Yüksekokulu (MYO) Öğrencilerinin KOBİ'lerde Staj Olanakları: Burdur'da Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi C.12, 1.1-12.

BAYER, E. (1998). Türkiye Meslek Yüksekokulları Turizm Eğitimi Kalitesinin Geliştirilmesinde Sanal Yöntemlerin Rolü. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, S. 3 (Güz), s. 145-146.

FİNCH, C. R. (1998). Vocational Teacher Education In An Era of Change: The United States Experience Australian Journal of Teacher Education. 23, 2 .

İÇLİ, G. (2007). İşletmelerin Meslek Yüksekokulu Mezunları İle İlgili Görüşleri ve Beklentileri (Lüleburgaz İlçe Sınırlarında Faaliyet Gösteren İşletmeler Üzerine Bir Araştırma). Ege Üniversitesi IV. Ulusal Meslek Yüksekokulu Sempozyumu, İzmir, Türkiye.

KOŞAN, A. (2003). Eğitimde Okul-Endüstri İşbirliği. SBED, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2, 1-2.

KÖKTÜRK, E., ÇELİK, R., N., ÖZLÜDEMİR, M., T., ve KILIÇ, G. (2005). Harita sektöründe eğitim-öğretim sorununun boyutları ve çözüm önerileri, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 10. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı 28 Mart - 1 Nisan 2005, Ankara, Türkiye.

ŞAHİN, İ., ve FINDIK, T. (2008). Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitim: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, TSA / 12, 3, Aralık.

VAROL, A., ve VAROL, N. (2001). MYO’ların Birinci Sınıflarının Uzaktan Öğretim Yapması, II. Ulusal İletişim Kongresi, 23-25 Mayıs, Bildiriler Kitabı, 610-620, İstanbul.

Web Siteleri

www.yok.gov.tr

www.ua.gov.tr

www.bahcesehir.edu.tr

www.deu.edu.tr

www.gelisim.edu.tr

www.mersin.edu.tr

www.ulyo.istanbul.edu.tr

(<http://ikmep.yok.gov.tr>)